

ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA – CZĘŚĆ 3.

Jak szczegółowy ma być budżet i w jaki sposób ma być podzielony na działania? Czy nazwy działań mają brzmieć tak, jak komponenty, tj. ART., praca specjalistów z rodzinami, edukacja rodzinna, animacja samopomocy i czy mają być podzielone ze względu na komponenty?

Zgodnie z regulaminem konkursu, **pkt 5.4.3 Realizacja lokalnego systemu wsparcia dla zrekrutowanych rodzin zgodnie z modelem**, działanie to powinno zostać podzielone na co najmniej 3 odrębne zadania w ramach kosztów bezpośrednich – pakiet podstawowy, pakiet rozszerzony oraz animacja samopomocy sąsiedzkiej. W poszczególnych pakietach (podstawowy, rozszerzony i animacja samopomocy) należy uwzględnić formy wsparcia przyporządkowane do danego pakietu zgodnie z opisem modelu.

Czy nazwy działań mają brzmieć dokładnie tak jak w regulaminie, tj. Dostosowanie modelu do lokalnych uwarunkowań [...], Rekrutacja rodzin [...], Realizacja lokalnego systemu wsparcia dla zrekrutowanych rodzin [...], Podjęcie działań, które zapewnią wprowadzenie modelu do praktyki [...].

W regulaminie w pkt 5.4 Obowiązkowe działania w projekcie jest opisane, jak należy je ująć we wniosku o dofinansowanie (sekcja zadania, co dalej determinuje strukturę budżetu projektu). Należy ściśle przestrzegać wskazanych w tym punkcie wymogów, tak jak i pozostałych ujętych w regulaminie. Nazwy działań są dość rozbudowane, w związku z tym może zabraknąć miejsca na ich powielenie we wniosku. W takim wypadku można je skrócić i odwołać się na końcu do numeru działania, np. Dostosowanie modelu do lokalnych uwarunkowań ... (5.4.1), Rekrutacja rodzin ... (5.4.2), Pakiet podstawowy (5.4.3 - 1), Pakiet rozszerzony (5.4.3 - 2), itd.

Nie ma możliwości dodania poddziałań, dlatego proszę o określenie, jak bardzo szczegółowo należy rozpisać budżet. Czy np. działania wymienić ogólne, a w opisie poinformować, że dane działanie będzie w ramach komponentu ART., komponentu „praca specjalistów z rodzinami”, czy komponentu „Edukacja rodzinna”, tudzież że dane działanie będzie

realizowane w ramach pakietu podstawowego czy też rozszerzonego itp. Czy takie informacje są niepotrzebne na tym etapie, tylko istotne jest, by wszystkie działania wg modelu Wybrana Rodzina ująć?

Jak wyżej – w regulaminie w pkt 5.4 Obowiązkowe działania w projekcie jest opisane jak należy je ująć we wniosku o dofinansowanie (sekcja zadania, co dalej determinuje strukturę budżetu projektu). Zadania w ramach pkt. 5.4.3 dzielone są ze względu na pakiet (podstawowy, rozszerzony, animacja samopomocy) a nie komponent (ART, edukacja rodzinna, itd.).

Czy asystent rodziny ma być ujęty w budżecie projektu? Jeśli tak, to na jakiej zasadzie powinno się go zaangażować do projektu? Umowa zlecenie? Oddelegowanie? Podpisanie porozumienia, by w ramach swojej pracy w OPS wykonywał zadania asystenta rodziny, w ramach projektu ale poza budżetem projektu?

Tak, asystent rodziny musi być ujęty w budżecie (patrz m.in. pkt. 5.4.3 regulaminu konkursu). Regulamin konkursu, w tym opis modelu – załącznik nr 2 do regulaminu nie narzuca określonej formy zaangażowania asystenta rodziny do projektu, natomiast wskazuje, jaką rolę pełni w modelu, jakie są jego obowiązki. Forma zaangażowania asystenta powinna zapewnić asystentowi skuteczne, efektywne realizowanie wsparcia na rzecz odbiorców, zgodnie z opisem modelu. Proszę pamiętać, **że 1 asystent może opiekować się maksymalnie 8 rodzinami biorącymi udział w projekcie**. Jego rola jest kluczowa w projekcie, trudno sobie wyobrazić, by nie był za nią wynagradzany.

Pozostałe kwestie związane z angażowaniem personelu projektu, a także zasady udzielania zamówień są regulowane w [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#).

Czy możliwe jest sfinansowanie ze środków projektu pracy asystentów rodziny w taki sposób:

- **wariant 1** – asystent pracuje dodatkowo z 1, 2 lub 3 rodzinami w projekcie i otrzymuje za to w każdym miesiącu dodatek specjalny w wysokości odpowiednio: 12,5% (1 rodzina), 25,0% (2 rodziny), 37,5% (3 rodziny) swojego wynagrodzenia podstawowego (% wynagrodzenia

został wyliczony proporcjonalnie do zapisów w dokumentacji konkursowej – 1 asystent pracuje z maksymalnie 8 osobami i wtedy na 1 osobę przypada średnio 12,5% czasu pracy z pełnego etatu);

- **wariant 2** – zatrudnia się ze środków projektu dodatkowych asystentów rodziny w ramach etatów np. 2 pełne etaty na każde 15 rodzin uczestniczących w projekcie (byliby to nowi asystenci, nie będą zastępować dotychczasowych asystentów)

Zgodnie z modelem „Wygrana rodzina” asystent rodziny jest kluczowym specjalistą. Pełni bardzo ważną rolę, jest członkiem zespołu specjalistów i nie może być „wrywkowo” zaangażowany w realizację projektu. W związku z tym pierwszy wariant nie jest właściwy.

Natomiast można zatrudnić dodatkowe osoby na stanowisko asystenta rodziny, ale nie ma takiego obowiązku, o ile te osoby, które dotychczas są zatrudnione, zostaną oddelegowane do obowiązków związanych z realizacją działań modelowych, zgodnie z zakresem wsparcia wskazanym w opisie modelu. Proszę pamiętać, **że 1 asystent może opiekować się maksymalnie 8 rodzinami biorącymi udział w projekcie.**

Które działania wymienione w modelu Wygrana Rodzina (np. zaangażowanie asystenta rodziny, mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży, osoby świadczącej usługi specjalistyczne) wyłączone są ze stosowania zasady konkurencyjności, zgodnie z wytycznymi kwalifikowalności wydatków pkt. .3.1j), który mówi o włączeniach zamówień, których przedmiotem są usługi wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej (z wyłączeniem usług świadczonych w placówkach wsparcia dziennego i placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego), sąsiedzkie usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi asystenckie – świadczone osobiście przez osoby wskazane lub zaakceptowane przez uczestnika projektu.

Nie da się a priori jednoznacznie stwierdzić, że wykonawcy danej formy wsparcia określonej w modelu są zwolnione ze stosowania zasady konkurencyjności. Można jedynie przypuszczać, że jeśli realizatorzy takiego wsparcia jak asystentura rodzinna czy usługi

opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin będą zaangażowani na umowę zlecenie, to takie wyłączenie **może być** zastosowane. **Każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie** pod kątem tego, czy zostały spełnione warunki określone w przedmiotowym zapisie Wytycznych dotyczących kwalifikowalności, np. usługi opiekuńcze muszą być świadczone w miejscu zamieszkania i świadczone osobiście przez osoby wskazane lub zaakceptowane przez uczestnika projektu.

Czy regulamin rekrutacji i udzielania wsparcia musi być przygotowany na etapie składania wniosku (5.4.2 Regulaminu)?

Regulamin nie musi być przygotowany na etapie składania wniosku. Niemniej należy pamiętać, że we wniosku o dofinansowanie (WOD) założenia procesu rekrutacji powinny być opisane – patrz pole w formularzu WOD „Opis rekrutacji i uczestników projektu” oraz [Instrukcję wypełniania wniosku...](#)

Czy wsparciem muszą być objęte rodziny korzystające już z pomocy społecznej?

Nie. Zgodnie z regulaminem konkursu w projekcie wsparciem mogą być objęte rodziny dotknięte problemem biedy, czyli muszą wystąpić następujące okoliczności – rodzina musi zamieszkiwać na terytorium zdegradowanym społecznie i fizycznie (**kryterium dostępu nr 5**) – pierwszy obligatoryjny wymóg oraz – drugi obligatoryjny wymóg, który uwzględnia dwie opcje (1) rodzina musi korzystać z pomocy społecznej **lub** (2) borykać się z różnymi problemami społecznymi, np. nieaktywność na rynku pracy, problemy opiekuńczo-wychowawcze, bezradność życiowa, uzależnienia, przemoc.

Czy możliwe jest wprowadzenie do projektu rodziny, która już pracuje z asystentem rodziny? Czy nie będzie to traktowane jak zastępowanie wsparcia finansowanego ze środków beneficjenta środkami unijnymi (jako wsparcie, które już funkcjonuje na danym terenie)?

Zgodnie z regulaminem konkursu (patrz pkt 5.2) może to być rodzina, która mieszka na terytorium zdegradowanym społecznie i fizycznie oraz korzysta z opieki społecznej lub boryka się z różnymi problemami społecznymi, np. nieaktywność na rynku pracy, problemy opiekuńczo-

wychowawcze, bezradność życiowa, uzależnienia, przemoc. Oznacza to, że możliwe jest wprowadzenie do projektu rodziny, która już pracuje z asystentem rodziny, o ile jest to merytorycznie uzasadnione, i rodzina ta wymaga pogłębionego wsparcia, które oferuje model. Oczywiście w takim przypadku konieczne jest przestrzeganie, aby wydatki ponoszone w projekcie były komplementarne do świadczeń finansowanych ze środków publicznych, w szczególności z systemu pomocy społecznej lub systemu oświaty lub innych realizowanych na danym obszarze programów pomocowych. Należy wykluczyć możliwość podwójnego finansowania działań w projekcie i konieczne jest przedstawienie we wniosku o dofinansowanie konkretnych mechanizmów pozwalających na wyeliminowanie tego ryzyka (patrz pkt 5.2.2 regulaminu str. 20 i 21 oraz pkt 2.3.2 Wytycznych do kwalifikowalności).

Pkt 5.2.2 regulaminu konkursu **Obowiązek zaplanowania wsparcia w projekcie zgodnie z modelem** – jak wiernie musi być odwzorowany a potem realizowany model? Do modelu dołączone są opracowania poszczególnych jego komponentów. Są one bardzo szczegółowe, zawierają ścieżkę, dokumenty związane z uczestnictwem w tej formie wsparcia oraz ćwiczenia/konspekty, np w komponencie edukacyjnym czy animacyjnym. Czy mamy obowiązek podczas realizacji projektu wiernie zastosować wszystkie elementy wskazane w opracowaniach czy mamy przestrzeń na wprowadzanie zmian indywidualnie do potrzeb rodzin?

Ze względu na kryterium dostępu nr 4 (którego spełnienie jest konieczne by otrzymać dofinansowanie) należy zaplanować we wniosku o dofinansowanie wsparcie dla rodzin zgodnie z modelem „Wygrana rodzina”.

Zgodnie z modelem, patrz ostatni akapit na stronie 12, „Najpierw obligatoryjnie realizowane są działania adresowane do wszystkich rodzin, zebrane w ramach pakietu podstawowego”, co oznacza, że muszą one być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie dla wszystkich rodzin. Także w samym regulaminie w pkt. 5.4.3 zapisano, że „Pakiet podstawowy rozpoczyna się po zakończeniu diagnozy rodzin.

Wszystkie jego elementy wnioskodawca ma obowiązek zaplanować w projekcie. Formy wsparcia przewidziane w tym

pakiecie obejmują wszystkie rodziny. **Wnioskodawca ma również co do zasady obowiązek zaplanowania w projekcie form wsparcia przewidzianych w pakiecie rozszerzonym.** Wybrane formy wsparcia mogą nie zostać uwzględnione w sytuacji, gdy wnioskodawca wykaże we wniosku o dofinansowanie, że:

- nie ma możliwości ich świadczenia na danym obszarze (np. wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży czy wsparcie pielęgniarki środowiskowej) lub
- dana forma wsparcia będzie świadczona w ramach lokalnego systemu wsparcia poza projektem”.

Patrz też strona 7 i 8 FAQ 1.

W modelu – załącznik 2 do regulaminu zaznaczono, że w opisie modelu są zamieszczone odwołania do wybranych materiałów wypracowanych w ramach projektu „Praski kokon”. Materiały te **należy przeanalizować w celach poglądowych.** Mogą **być one pomocne** zarówno na etapie opracowania projektu dla lepszego przyswojenia innowacyjnego podejścia zastosowanego w modelu i właściwego zaplanowania działań projektowych, jak i na etapie realizacji projektów.

Jak zapewnić to, aby nie było wątpliwości, że spełnione zostanie kryterium dostępu nr 4 – wnioskodawca zaplanował we wniosku o dofinansowanie wsparcie dla rodzin zgodnie z modelem „Wygrana rodzina”.

Należy uważnie zapoznać się z zapisami regulaminu, w tym w szczególności opisu modelu (załącznik 2) i uwzględnić we wniosku o dofinansowanie, w stosownych polach – odpowiedzi w tym zakresie są wskazane w regulaminie, patrz pkt 8.3, wszystkie niezbędne informacje na temat wsparcia, jakie wnioskodawca planuje udzielić odbiorcom, zgodnie z zakresem wskazanym w regulaminie.

Z informacji tych powinno w sposób jednoznaczny wynikać, że wnioskodawca jest przygotowany (zgłasza gotowość) do wdrożenia modelu w pełnym wymiarze ujętym w opisie modelu, albo zgodnie z regulaminem, wykaże we wniosku, że dana forma wsparcia nie została uwzględniona z następujących względów:

- nie ma możliwości ich świadczenia na danym obszarze (np. wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży czy wsparcie pielęgniarki środowiskowej), lub
- dana forma wsparcia będzie świadczona w ramach lokalnego systemu wsparcia poza projektem.

Proponujemy, aby wnioskodawcy w kontekście przedmiotowego kryterium sprawdzili, czy we wniosku ujęte są co najmniej takie informacje czy zapisy, jak:

- ✓ stwierdzenie/oświadczenie w formie zapisu w WOD, że wsparcie dla rodzin w projekcie będzie realizowane zgodnie z modelem „Wygrana rodzina”;
- ✓ potwierdzenie, że działania modelowe będą realizowane w oparciu o podstawy metodyczne zastosowane w modelu;
- ✓ krótki opis, w jaki sposób (narzędzia/mechanizmy) pryncypia obowiązujące w modelu – kompleksowość, spersonalizowanie wsparcia, koordynacja, empowerment i deinstytucjonalizacja – zostaną wprowadzone w życie;
- ✓ opis odbiorców i użytkowników modelu;
- ✓ opis poszczególnych działań w projekcie, zgodnie z zakresem i sposobem ujęcia we wniosku o dofinansowanie, jaki został wskazany w regulaminie konkursu, pkt 5.4 oraz opisem modelu (załącznik 2);
- ✓ opis wszystkich w danym pakiecie działań modelowych (podstawowy, rozszerzony, animacja samopomocy) na rzecz odbiorców wsparcia;
- ✓ opis sposobu powołania i funkcjonowania zespołu specjalistów;
- ✓ potwierdzenie, że zaplanowano wszystkie wymagane w opisie modelu stanowiska w obszarze udzielania wsparcia i realizatorzy zaangażowani na tych stanowiskach spełniają obowiązujące warunki, zgodnie z modelem.

Należy także upewnić się, że **we wniosku nie ma żadnych innych niż wskazane w modelu działań czy form wsparcia**. Takie nadmierowe podejście może skutkować odrzuceniem wniosku z powodu niespełnienia kryterium dostępu nr 4.

Czy są jakieś przeciwwskazania do zaplanowania przeszkolenia zespołu z modelu wygrana rodzina i ujęcia odnośnego wydatku w projekcie?

Opis modelu – załącznik 2 do regulaminu – nie przewiduje przeszkolenia zespołu z modelu, patrz ostatni akapit odpowiedzi powyżej.

Instytucja organizująca nabór (ION) planuje przeprowadzić warsztaty dla beneficjentów (wnioskodawców, których projekty zostaną wybrane do dofinansowania) na temat podejścia zastosowanego w modelu i sposobu ich wprowadzania w życie czy realizacji działań modelowych.

Zapis z regulaminu konkursu – "Wskaźnik rezultatu – liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa w zakresie społecznego funkcjonowania. Wskaźnik monitoruje skuteczność działań modelu. Monitoring należy prowadzić w co najmniej 6 obszarach:

- praca zarobkowa i sytuacja finansowa rodziny,
  - wyniki edukacyjne dzieci (w tym frekwencja, udział w zajęciach pozaszkolnych),
  - relacje w rodzinie,
  - relacje w lokalnej społeczności,
  - spędzanie wolnego czasu,
  - korzystanie z systemu wsparcia,
- oraz dodatkowo, jeśli problem dotyczy rodziny,
- podjęcie leczenia uzależnień,

w oparciu o odpowiednio opracowane narzędzie badawcze, których założenia zostaną opisane we wniosku o dofinansowanie" podczas gdy w Modelu "Ocena zaangażowania, motywacji i postępów uczestników jest przeprowadzana przez zespół specjalistów z wykorzystaniem IPD (podsumowanie częściowe)." Czy zatem we wniosku mamy opisać IPD czy np. ankietę na podstawie której będą badane wyżej wskazane obszary?

Tak jak wskazano w opisie ww. wskaźnika, we wniosku o dofinansowanie należy przedstawić założenia co do sposobu pomiaru, które pozwoli na uzyskanie miarodajnych, danych dla oceny poprawy społecznego funkcjonowania rodzin w uczestniczących w projekcie w zakresie wskazanym we wskaźniku. Regulamin konkursu zostawia wnioskodawcom swobodę w zaplanowaniu tego procesu. Co do IPD to wydaje się, że może on zostać wykorzystany w tym procesie po dokonaniu pewnych modyfikacji. Zwracamy uwagę, że IPD w obecnym kształcie jest podstawowym narzędziem do oceny postępów, zaangażowania i motywacji poszczególnych uczestników i co do zasady

jest sporządzany dla dzieci i młodzieży, natomiast przedmiotowy wskaźnik dot. całej rodziny. Także IPD może być też potencjalnie wykorzystany jako jeden z elementów w ramach odpowiednio opracowanego, szerokiego badania, które obejmuje ww. obszary społecznego funkcjonowania i jest prowadzone w odniesieniu do całej rodziny, która została zrekrutowana do projektu.

W regulaminie konkursu w tabeli dotyczącej Kryteriów dostępu - str. 41-43 znajduje się przy każdym kryterium informacja, że jeżeli zabraknie jednoznacznej informacji w przedmiotowym zakresie, będzie możliwość doprecyzowania na etapie negocjacji. A jednocześnie w opisie poniżej tabelki jest zapis: "Jeżeli oceniający uzna, że projekt nie spełnia któregokolwiek z kryteriów dostępu, odpowiednio odnotowuje ten fakt na karcie oceny merytorycznej, uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium dostępu za niespełnione i przechodzi do oceny kryteriów horyzontalnych." Pytanie, jak będą rozróżniane te dwie sytuacje czyli uznanie kryterium za niespełnione, uznanie możliwości doprecyzowania zapisów podczas negocjacji?

Przy kryteriach dostępu, w przypadku których przewidziano możliwość skierowania do negocjacji, zaznaczono, że będzie można to wykorzystać, jeżeli **zabraknie jednoznacznej informacji w danym zakresie**.

Natomiast może mieć miejsce sytuacja, gdy we wniosku **w ogóle nie będzie informacji**, która pozwoli oceniającemu stwierdzić, czy dane kryterium jest spełnione, albo z przedstawionych informacji będzie jednoznacznie wynikało, **że kryterium nie zostało spełnione**. Wtedy oceniający odpowiednio odnotowuje na karcie oceny merytorycznej, która z ww. sytuacji miała miejsce, tj. uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium dostępu za niespełnione.

Część 8.4.1 Tabela – co oznacza w praktyce zapis, że kryterium ma charakter rozstrzygający - kolejność zastosowania: 1?

Oznacza to, że w przypadku gdy dwa lub więcej wniosków o dofinansowanie otrzyma taką samą liczbę punktów, to decydować będzie punktacja uzyskana w ramach kryterium, w którym ww. zapis został umieszczony.

W zał. nr 2 tj. Modelu wzmocnienia kapitału społecznego rodzin "Wygrana rodzina" widnieją zapisy o konieczności zrealizowania przez każdą rodzinę pakietu podstawowego. Łączny wymiar godzin warsztatów w ramach tego pakietu to 70 godzin dla dzieci/młodzieży i 90 godzin dla rodzin/dorosłych (w tym 3 dniowy i 5 dniowy wyjazd). Natomiast w modelu Praski kokon wymiar ten jest inny. Które działania należy koniecznie zaplanować, czy wskazane w modelu Wygrana rodzina czy w Praski kokon?

Zgodnie z kryterium dostępu nr 4 wnioskodawcy muszą zaplanować wsparcie dla rodzin zgodnie z modelem „Wygrana rodzina”, co należy wykazać we wniosku o dofinansowanie. Wniosek będzie podlegał ocenie pod kątem zgodności z modelem, który stanowi załącznik nr 2 do regulaminu. Materiały związane z realizacją projektu „Praski Kokon” dostępne na stronach internetowych nie stanowią dokumentacji konkursowej i zostały upublicznione w celach poglądowych. Zwracamy uwagę, że w modelu „Wygrana rodzina” jest odwołanie jedynie do materiałów związanych z realizacją projektu „Praski kokon” a nie do samego modelu (model też został zmodyfikowany w stosunku do jego pierwotnej wersji w wyniku przeprowadzonego testu). Mogą być one przydatne w szczególności na etapie realizacji projektu, ponieważ zawierają wzory wybranych dokumentów czy scenariusze form wsparcia. Natomiast wniosek o dofinansowanie należy przygotować w oparciu o zapisy regulaminu konkursu, w tym model „Wygrana rodzina”, który stanowi jeden z załączników do regulaminu.

Jak należy postępować w sytuacji, gdy rodzina wypadnie z projektu? Na jej miejsce będziemy wprowadzać rodzinę z listy rezerwowej. Ale co zrobić z formami wsparcia, które zakończyły się przed momentem jej wejścia do projektu? Nie będziemy w stanie zapewnić rodzinie możliwości odrobienia wszystkich zajęć. I jak powinniśmy liczyć wymagane do bonu dla rodziny 90% obecności w takim przypadku? Czy będzie to 90% zajęć, w których rodzina mogła wziąć udział od momentu wejścia do projektu (zajęć niezakończonych w momencie jej wejścia do projektu + możliwych do odrobienia), czy 90% zajęć wszystkich? A może taka rodzina nie będzie mogła zostać nagrodzona bonem dla rodziny?

Podstawowym założeniem jest to, aby rodzina „przeszła” kompletną ścieżkę wsparcia, jaką oferuje model z uwzględnieniem wszystkich zasad (pryncypiów), na jakich jest oparty, w tym spersonalizowania pomocy. Dlatego bardzo ważnym etapem jest proces rekrutacji i diagnozy rodzin. Chodzi o to, aby zakwalifikować do udziału w projekcie rodziny, które dobrze rokują jeśli chodzi o ukończenie udziału w działaniach modelowych. „Motywacja i świadomość własnych problemów powinny być warunkiem wejścia do projektu”, a w trakcie procesu wsparcia należy podtrzymywać czy wzmacniać u uczestników gotowość do zmiany (poprawy), jak wskazano w opisie modelu. Odpowiadać będzie za to beneficjent.

Zgodnie z jednym z kryteriów dostępu, należy **zaplanować** we wniosku o dofinansowanie, że do projektu zostanie zrekrutowanych co najmniej 15 rodzin. Aby uniknąć sytuacji, kiedy zdarzy się, że jakaś rodzina „wypadnie” z projektu, można zaplanować, że tych rodzin będzie więcej – oczywiście w racjonalnym zakresie, i takie „wypadnięcie” nie będzie skutkowało koniecznością dobierania rodziny z listy rezerwowej. Jeśli jednak zdarzy się taki przypadek, to należy zadbać o to, aby „nowi” uczestnicy mieli możliwość skorzystania z jak największej liczby form wsparcia dostępnych w modelu, a których potrzebują. Trzeba także rozważyć, czy dołączenie „nowej rodziny” w ogóle ma sens, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania realizacji projektu i to, że proces wsparcia przewidziany w modelu trwa co najmniej 18 miesięcy. Zwracamy uwagę, że w kryteriach mowa o **zaplanowaniu** działań na etapie aplikowania.

W dokumentacji konkursowej jest zapis: „Rodzina musi zrealizować działania z pakietu podstawowego w wymiarze min. 90%”. Jak należy to rozumieć? Czy:

- 90% będzie liczone w wymiarze całej rodziny? Np. tato zrealizuje 100 % wsparcia, mama – 80%, czyli średnio – każde z nich będzie miało 90%.
- 90% będzie musiał każdy z członków rodziny?

I jak należy rozumieć pojęcie zrealizowania? Czy wymagany jest jakiś limit obecności na każdej formie wsparcia, czy beneficjent będzie mógł to ustalić w wewnętrznym regulaminie realizacji projektu?

Przytoczony wymóg odnosi się tylko do możliwości skorzystania jednej formy wsparcia z modelu – 4.4.4 Tworzenie projektów rozwojowych dla każdej z rodzin. Chodzi o „bon” rodzinny. Zapis ma na celu możliwość przyznania „bonów” tylko najbardziej zmotywowanym rodzinom.

Pojęcie zrealizowania działań należy rozumieć jako uczestniczenie w 90 % zajęć indywidualnych lub grupowych, doradztwa, konsultacji, warsztatów, itp., które zostały uzgodnione jako wsparcie pomiędzy rodziną, jej członkami a zespołem specjalistów. Ten poziom uczestnictwa należy liczyć w odniesieniu do całej rodziny i beneficjent powinien ustalić sposób obliczania tego limitu przed rozpoczęciem udzielania wsparcia w projekcie np. wewnętrznym regulaminie realizacji projektu, tak aby odbiorcy od początku znali zasady uczestnictwa w projekcie.

Proszę o rozstrzygnięcie kwestii, czy dopuszczalny jest poniższy sposób wypełnienia wniosku o dofinansowanie projektu w sekcji: II.

Wnioskodawca i realizatorzy.

Wnioskodawcą w projekcie będzie Gmina Miasto X, ale faktycznie realizującym projekt będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w X – jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej (po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu, Prezydent udzieli Dyrektorowi MOPR stosownego pełnomocnictwa do realizacji projektu).

Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku w ramach FERS, w takiej sytuacji "Nazwa organizacji (w sekcji „Organizacja”) należy wpisać zarówno nazwę właściwej jednostki samorządu terytorialnego (JST) posiadającej osobowość prawną (np. gminy), jak i nazwę jednostki organizacyjnej (np. szkoły) (w formacie „nazwa JST/nazwa jednostki organizacyjnej”) odpowiadającej za faktyczną realizację projektu.

Tymczasem Gmina Miasto X ma utworzony w SOWA EFS 2021 profil organizacji, w ramach którego tworzy wszystkie projekty, w których jest wnioskodawcą. Profil zawiera dane Gminy. W sytuacji, gdy Prezydent powierza realizację projektu jednostce (tak jak w przypadku bieżącego konkursu), jednostka taka, w tym przypadku MOPR, wykazywana była dotychczas jako realizator nr 1 projektu, a dalej kolejno wskazywani są

ewentualni partnerzy (wybierani w drodze otwartego naboru ogłaszanego przez Prezydenta), jako kolejni realizatorzy.

Zatem, czy dopuszczalny jest w konkursie sposób prezentacji Gminy (strony umowy o dofinansowanie) – jako Wnioskodawca, a faktycznego realizatora projektu w imieniu wnioskodawcy (MOPR) – jako Realizator nr 1?

Brak możliwości wypełnienia tej sekcji wniosku w powyższy sposób zdaje się powodować konieczność rejestracji nowej Organizacji w SOWA.

Tak, zaproponowany sposób jest dopuszczalny.

W części warsztatów z pakietu rozszerzonego jest zapis "Każdy z warsztatów prowadzony powinien być przez dwóch trenerów i może w nim uczestniczyć maksymalnie 15 osób". Czy oznacza to, że jednocześnie jedno zajęcia ma prowadzić dwóch trenerów, czy uczestników dzielimy na dwie grupy i każda grupa (po 15 os.) ma swojego trenera? I czy 15 osób jest ogólnym limitem uczestników w tych warsztatach czy tyle maksymalnie ma liczyć jedna grupa?

Tak, warsztaty powinno prowadzić 2 trenerów, a grupa uczestnicząca w poszczególnych warsztatach powinna liczyć jednorazowo maks. 15 osób.

Czy na każdych zajęciach z udziałem dorosłych musi zapewniony być opiekun dla dzieci uczestników?

Na każdych, jeśli jest taka potrzeba. Analizę potrzeb w zakresie opieki należy przeprowadzić na etapie rekrutacji do projektu, a następnie potwierdzić wcześniej zidentyfikowane zapotrzebowanie przed danymi zajęciami.

Jakich wytycznych należy stosować przy zaadaptowaniu pomieszczenia na cele projektu (prowadzenia warsztatów)? Czy np. toalety muszą być dostosowane do os. z niepełnosprawnościami?

Jest to wskazane w regulaminie – Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Zwracam też uwagę, że zgodnie z kryterium horyzontalnym nr 2 wszystkie produkty projektu muszą być dostępne. Standardy dostępności są opisane w załączniku 2 do tych Wytycznych.

Jeśli chodzi o dostępność danego pomieszczenia dla osób z niepełnosprawnościami należy wziąć pod uwagę poniższe względy. Zgodnie z ww. Wytycznymi, m.in. w projektach realizowanych ze środków EFS należy zapewnić przestrzeganie praw podstawowych oraz praw zagwarantowanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Celem Wytycznych jest zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na różne przesłanki, w tym na niepełnosprawność. Projekty w konkursie powinny być zatem realizowane z poszanowaniem standardów równości i dostępności, co oznacza konieczność zapewnienia, by wszelkie działania w nich finansowane mogły służyć, czy umożliwiać swobodne z nich korzystanie także osobom z niepełnosprawnościami.

W myśl ww. Wytycznych nowe produkty projektów (np. zasoby cyfrowe, usługi, infrastruktura) są zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania – co oznacza co najmniej zastosowanie standardów dostępności, o których mowa w zał. nr 2 do wspomnianych Wytycznych. Jednocześnie, **standardy regulują tylko ten obszar, który podlega interwencji – to znaczy dotyczą produktów, będących przedmiotem projektu. Jeżeli jakaś inwestycja lub jej część nie jest finansowana w projekcie – nie musi spełniać kryteriów dostępności.**

Powyższe wymogi należy wypełnić nawet, gdy wśród uczestników projektu – zrekrutowanych rodzin – nie wskazano w sposób bezpośredni grupy: osoby z niepełnosprawnościami. Nie można bowiem wykluczyć, że wśród członków tych rodzin nie znajdą się osoby z niepełnosprawnościami.

W przypadku wydatków ponoszonych w ramach cross-financingu, związanych z adaptacją oraz pracami remontowymi pomieszczeń służących do udzielania wsparcia na rzecz odbiorców działań modelu, zastosowanie standardu dostępności, tj. standardu architektonicznego z zał. 2 do Wytycznych, jest obowiązkowe, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji – co to znaczy? Tzn., że jeżeli dla przykładu planowana jest wymiana drzwi w lokalu, ich szerokość powinna zostać poszerzona do takiej, która pozwala na wjazd osoby poruszającej się na wózku i należy unikać klamki w formie okrągłej, a otwieranie powinno być możliwe bez użycia nadmiernej siły. Jeśli przebudowie podlega toaleta, **a parametry tego**

pomieszczenia na to pozwalają, należy zastosować opisane w standardzie rozwiązania – np. lustro czy umywalka na odpowiedniej wysokości, poręcze umożliwiające przesiadanie się z wózka itp. W przypadku, **gdy do projektu w charakterze uczestnika/uczestniczki zgłosi się osoba z niepełnosprawnościami, wnioskodawca będzie mógł skorzystać z mechanizmu racjonalnych usprawnień (MRU)**. Mechanizm ten przewiduje możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, które uruchamiane są wraz z pojawieniem się takiej osoby w projekcie osoby. Wydatki związane z MRU są finansowane ze środków projektu w ramach przesunięcia środków, wykorzystania ewentualnych oszczędności lub w ramach dodatkowych środków w wyniku zwiększenia wartości projektu o niezbędne koszty MRU. **We wniosku o dofinansowanie należy opisać mechanizmy, które będą wykorzystywane dla zapewnienia** dostępności dla osób z niepełnosprawnościami tj. dostępność cyfrowa, dostępność architektoniczna, mechanizm racjonalnych usprawnień, zapewnienie dostępności produktów projektu w drodze uniwersalnego projektowania lub uzasadnienia, dlaczego zasada dostępności nie znajduje uzasadnienia i produkt nie będzie spełniał kryterium dostępności, konsultowanie projektów rozwiązań/modeli ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami itp.

Czy mogą być przepływy finansowe od partnera wiodącego do partnera (stowarzyszenia), tj. czy Partner może być odpowiedzialny za realizację części warsztatów oraz np. zapewnienie posiłków podczas warsztatów?

Obowiązujące zasady partnerstwa zostały określone w art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, w kontekście pytania patrz w szczególności ust. 9 pkt 5. Partner odpowiada za realizację określonych działań zgodnie z umową partnerską a lider partnerstwa przekazuje mu odpowiednią część środków otrzymanych od ION na realizację tych działań.

Czy możliwe jest ujęcie koordynatora merytorycznego w kosztach bezpośrednich, a jeśli tak to w jakim zadaniu, w formie dodatku do

wynagrodzenia, zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracowników Ośrodka ?

Wynagrodzenie koordynatora merytorycznego powinno być ujęte w budżecie projektu w ramach kosztów bezpośrednich. Zadanie w budżecie, w ramach którego wskazany zostanie koordynator merytoryczny, zależy od wnioskodawcy. Decyzja ta powinna być uzasadniona we wniosku o dofinansowanie.

Odnośnie do formy zaangażowania patrz odpowiedź na pytanie dot. kierownika zespołu zadaniowego.